

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**«РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРОТЕЗОВАНИХ ТА ОРТЕЗОВАНИХ ПАЦІЄНТІВ»**

Спеціальність: **І6 «Технології медичної діагностики та лікування»**

Спеціалізація **І6.02 «Протезування-ортезування»**

Освітньо-професійна програма: **Протезування-ортезування**

Код компонента в освітній програмі: **ОК 17**

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

Форма здобуття освіти: **очна (денна)**

Рік навчання: **II**

Семестр(и): **3**

Тип освітнього компонента: **обов'язковий**

Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **6 кредити ECTS (180 год.)**

Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**

Підсумковий контроль: **іспит**

Пререквізити: **Біомеханіка руху, адаптивні технології руху, Основи неврології, Патологія опорно-рухової системи людини**

Кафедра/підрозділ: **кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії**, вул. О. Шпейєра, 4, Навчально-науковий медичний центр «Університетська клініка» Харківського національного медичного університету, 2-й поверх, праве крило, м. Харків

Керівник освітнього компонента: доцент Буряченко В.А.

email: va.buriachenko@knmdu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle): <https://distance.knmdu.edu.ua/course/view.php?id=5725>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Реабілітація протезованих та ортезованих пацієнтів» спрямований на формування системи знань про принципи, етапи та методи реабілітації осіб з ампутаційними дефектами, ортопедичними деформаціями та порушеннями опорно-рухового апарату, які потребують застосування протезів і ортезів. У освітньому компоненті висвітлюються питання медичних, біомеханічних, соціальних та психологічних аспектів відновлення функціональної незалежності пацієнтів, а також організація міжпрофесійної взаємодії в мультидисциплінарній команді реабілітації.

Особлива увага приділяється відновленню рухових навичок, навчання користуванню протезно-ортопедичними виробами, профілактиці ускладнень, а також адаптації пацієнтів до повсякденного життя й професійної діяльності. Освітній компонент формує у здобувачів компетентності, необхідні для комплексного підходу до оцінки стану пацієнта, планування та реалізації реабілітаційних програм, забезпечуючи поєднання теоретичних знань із практичними навичками клінічної роботи.

МЕТА КУРСУ: формування у здобувачів освіти системи знань і практичних умінь з організації та проведення реабілітаційних заходів для пацієнтів, які користуються протезами чи ортезами, оволодіння сучасними методами відновлення функцій, профілактики ускладнень та забезпечення максимальної функціональної незалежності пацієнтів.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ: Здобувачі зможуть оцінювати функціональний стан пацієнтів після протезування та ортезування, визначати їхні індивідуальні потреби в реабілітації, планувати й здійснювати комплекс відновних заходів із застосуванням сучасних методів фізичної терапії та технічних засобів реабілітації, ефективно працювати в мультидисциплінарній команді для відновлення рухової активності, соціальної адаптації та підвищення якості життя пацієнтів.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (10 год.):**

1. Вступ до реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів. Історичні аспекти. Класифікація протезів і ортезів.
2. Методи терапії та реабілітації пацієнтів після протезування та ортезування.
3. Фізіотерапевтичне лікування пацієнтів з протезами та ортезами.
4. Ерготерапія пацієнтів з протезуванням та ортезуванням.
5. Новітні технології в реабілітації при складних травмах та станах.
6. Мультидисциплінарний підхід у розробці індивідуальних програм реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів.
7. Біомеханічні принципи функціонування протезів і ортезів. Вплив конструкції на рухову активність.
8. Особливості фізичної терапії у дітей із вродженими дефектами кінцівок.
9. Сучасні цифрові технології у виготовленні та налаштуванні протезів і ортезів (3D-сканування, 3D-друк, сенсорні системи).
10. Критерії оцінювання ефективності реабілітації протезованих і ортезованих пацієнтів.

Перелік тем практичних занять (80 год.):

1. Функціональне і фізичне оцінювання пацієнтів після ампутацій. Хода. Оцінка ходи та її порушення.
2. Методи терапії та реабілітації пацієнтів після протезування та ортезування.
3. Моніторинг та корекція реабілітаційного процесу.
4. Фантомні болі. Дзеркальна терапія після ампутацій.
5. Ерготерапія пацієнтів з протезуванням та ортезуванням.
6. Методи соціально-психологічної реабілітації та адаптації пацієнтів після протезування й ортезування. Реінтеграція у професійне життя.
7. Новітні технології в реабілітації при складних травмах та станах.
8. Мультидисциплінарний підхід у розробці індивідуальних програм реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів.
9. Реабілітація після ампутацій верхніх кінцівок: етапи, завдання, засоби фізичної терапії.
10. Реабілітація після ампутацій нижніх кінцівок: тренування рівноваги, стояння та ходи з протезом.
11. Підготовка кукси до протезування: профілактика ускладнень, догляд, компресійна терапія.
12. Біомеханічні принципи функціонування протезів і ортезів. Вплив конструкції на рухову активність.
13. Ортезування при ураженнях центральної та периферичної нервової системи: принципи, приклади, реабілітація.
14. Ортезування при захворюваннях та травмах опорно-рухового апарату. Відновлення опорної та рухової функцій.
15. Особливості фізичної терапії у дітей із вродженими дефектами кінцівок.
16. Профілактика контрактур, пролежнів та постуральних деформацій у протезованих і ортезованих пацієнтів.
17. Сучасні цифрові технології у виготовленні та налаштуванні протезів і ортезів (3D-сканування, 3D-друк, сенсорні системи).

Перелік тем самостійної роботи студента (90 год.)

1. Вступ до реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів. Історичні аспекти. Класифікація протезів і ортезів.
2. Функціональне і фізичне оцінювання пацієнтів після ампутацій. Хода. Оцінка ходи та її порушення.
3. Методи терапії та реабілітації пацієнтів після протезування та ортезування.
4. Фізіотерапевтичне лікування пацієнтів з протезами та ортезами.
5. Моніторинг та корекція реабілітаційного процесу.

6. Фантомні болі. Дзеркальна терапія після ампутацій.
7. Ерготерапія пацієнтів з протезуванням та ортезуванням.
8. Методи соціально-психологічної реабілітації та адаптації пацієнтів після протезування й ортезування. Реінтеграція у професійне життя.
9. Новітні технології в реабілітації при складних травмах та станах.
10. Мультидисциплінарний підхід у розробці індивідуальних програм реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів.
11. Реабілітація після ампутацій верхніх кінцівок: етапи, завдання, засоби фізичної терапії.
12. Реабілітація після ампутацій нижніх кінцівок: тренування рівноваги, стояння та ходи з протезом.
13. Підготовка кукси до протезування: профілактика ускладнень, догляд, компресійна терапія.
14. Біомеханічні принципи функціонування протезів і ортезів. Вплив конструкції на рухову активність.
15. Ортезування при ураженнях центральної та периферичної нервової системи: принципи, приклади, реабілітація.
16. Ортезування при захворюваннях та травмах опорно-рухового апарату. Відновлення опорної та рухової функцій.
17. Особливості фізичної терапії у дітей із вродженими дефектами кінцівок.
18. Профілактика контрактур, пролежнів та постуральних деформацій у протезованих і ортезованих пацієнтів.
19. Сучасні цифрові технології у виготовленні та налаштуванні протезів і ортезів (3D-сканування, 3D-друк, сенсорні системи).
20. Критерії оцінювання ефективності реабілітації протезованих і ортезованих пацієнтів.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukcziyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbnmnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Підсумковий контроль. Умовою допуску до іспиту є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за іспит становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + іспит$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання здобувачами освіти ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbnmnibpcjpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle
- *інші вимоги кафедри*

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Ванюк Д. В., Гурєєва А. М. Технічні засоби в реабілітації : навч. посібник / Д. В. Ванюк, А. М. Гурєєва. — Запоріжжя : ЗДМФУ, 2024. — 164 с. .
2. Антонова-Рафі Г. В., Мельник Є. В., Сніцар Є. В. та ін. Протезування та штучні органи : навч. посібник / за ред. КПШ ім. І. Сікорського. — Київ : КПШ ім. Ігоря Сікорського, 2021. — 184 с.
3. Фізична реабілітація ветеранів. Навчальні матеріали для реабілітологів, які працюють з ветеранами. [Електронний ресурс] / Ю.Рожко, В. Попович, Ю. Федорченко, У. Кашій // Genius. — 2023. — Режим доступу до ресурсу: https://moz.gov.ua/uploads/ckeditor/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/rehabilitation_4.pdf.
4. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / Л. О. Вакуленко [та ін.] ; ред.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2019. - 372 с. (615.82/О-75)

Зав. кафедри спортивної,
фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії,
ерготерапії, к.мед.н, доцент

Олена МАРКОВСЬКА